

Utgivare

Nationella centret för utbildningsutvärdering NCU

Publikation

Viittomakielen oppimistulokset perusopetuksen 7.–9. vuosiluokilla 2015

Författare

Mari Huhtanen, Mika Puukko, Päivi Rainò, Nina Sivunen & Riitta Vivolin-Karén

Nationella centret för utbildningsutvärdering utvärderade våren 2015 inlärningsresultaten i lärokursen teckenspråk som modersmål bland elever i årskurs 7–9 i den grundläggande utbildningen. Den nationella utvärderingen genomfördes den 14 april 2015 som en totalundersökning. Målet var att alla elever i årskurs 7–9 i hela landet som studerar det finska teckenspråket som sitt modersmål skulle delta.

Det var första gången som inlärningsresultaten i lärokursen teckenspråk som modersmål utvärderades. Utvärderingen genomfördes via en elektronisk plattform. Eleverna fick se alla uppgifter på teckenspråk och besvarade produktionsuppgifterna genom att teckna och flervalsuppgifterna genom att klicka på rätt alternativ. Elevernas prestationer bedömdes vid Nationella centret för utbildningsutvärdering.

Syftet med utvärderingen var att producera tillförlitlig information om hur målen i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (2004) nås, hur kunskapsnivån ser ut i lärokursen teckenspråk som modersmål och hur jämlikheten i utbildningen förverkligas. Delområdena som utvärderades var kommunikation, litteratur, språkkänsla och kulturkännedom.

Sammanlagt 19 elever från tre skolor deltog i utvärderingen. Eleverna som deltog i utvärderingen studerar antingen inom den allmänna undervisningen eller inom specialundervisningen. Det var tillåtet att använda tolk eller biträde under provet.

Uppgifterna hade utformats utgående från målen, det centrala innehållet och kriterierna för bedömning som fastställs för lärokursen teckenspråk som modersmål i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Målet var att uppgifterna skulle vara varierande, både i fråga om uppgiftstyp och svårighetsgrad. Utvärderingen omfattade olika typer av produktions- och flervalsuppgifter, där eleverna till exempel skulle kombinera, identifiera, välja mellan olika alternativ och mellan rätt och fel. Cirka 30 % av uppgifterna var lätta, 40 % medelsvåra och 30 % svåra. Utöver uppgiftshelheten som var riktad till eleverna genomfördes även bakgrundsenkäter bland eleverna, lärarna och rektorerna för att samla in information om bland annat elevernas attityder och olika faktorer som påverkar inlärningsresultatet, såsom undervisningsarrangemang och undervisningens omfattning.

Resultat och respons per skola skickade hösten 2015 till alla skolor och utbildningsanordnare som deltog i utvärderingen. Skolornas rektorer och lärare i teckenspråk fick då information om de egna elevernas resultat i utvärderingen och attityder till teckenspråk.

Eleverna uppnådde i medeltal 59 procent av det maximala poängantalet i uppgifterna. En dryg fjärdedel av eleverna nådde minst nivån för goda kunskaper (75 % av det maximala poängantalet) och ungefär en fjärdedel av eleverna stannade på nivån för svaga kunskaper (43 % eller mindre av det maximala poängantalet). Bäst klarade eleverna uppgifterna inom delområdet språkkänsla (lösningsfrekvens 73,0 %). Alla uppgifter som mätte språkkänsla var flervalstuppgifter. Svagast var kunskaperna inom delområdet kulturkännedom (lösningsfrekvens 38,6 %). Också kommunikation var ett svårt delområde (lösningsfrekvens 52,9 %), medan litteratur åter gick lite bättre (lösningsfrekvens 60,1 %).

Granskat enligt uppgiftstyp var den genomsnittliga lösningsfrekvensen i flervalstuppgifterna (68,1 %) cirka 19 procentenheter högre än i produktionsuppgifterna (48,8 %).

Pojkarna klarade sig bättre än flickorna såväl i provet som helhet som inom alla andra delområden av teckenspråk än kulturkännedom, där både flickorna och pojkarna uppnådde cirka 39 procent av det maximala poängantalet. Den genomsnittliga lösningsfrekvensen i hela utvärderingen var 63 procent för pojkarna och 54 procent för flickorna.

Av de elever som deltog i utvärderingen studerade fem i årskurs 7, tolv i årskurs 8 och två i årskurs 9. Lösningsfrekvensen i hela utvärderingen var 56 % för eleverna i årskurs 7, 59 % för eleverna i årskurs 8 och 71 % för eleverna i årskurs 9. Granskat enligt delområde klarade eleverna i årskurs 8 bäst av delområdet kommunikation och eleverna i årskurs 7 delområdet språkkänsla. De största skillnaderna mellan årskurserna förekom inom kulturkännedom, där lösningsfrekvensen för eleverna i årskurs 7 (33,3 %) var cirka 30 procentenheter lägre än för eleverna i årskurs 9 (62,5 %).

Tretton elever hade teckenspråk som hemspråk och sex elever hade finska som hemspråk. De elever som hade teckenspråk som hemspråk klarade sig bättre både i utvärderingen som helhet och inom alla delområden. Den genomsnittliga lösningsfrekvensen i hela utvärderingen var 64 % för elever med teckenspråk som hemspråk och 50 % för elever med finska som hemspråk.

För de elever som hörde till den bästa kvartilen var lösningsfrekvensen i hela provet 82 %, för dem som hörde till den sämsta 36 %. Störst var skillnaden inom delområdet kulturkännedom, 71 procentenheter, och minst inom språkkänsla, 27 procentenheter.

I delen som mätte attityder utreddes elevernas åsikter om nyttan med teckenspråk, deras inställning till studierna och syn på sig själva som elever i teckenspråk. Elevernas åsikter var huvudsakligen positiva. Pojkarnas och flickornas attityder skiljde sig mest i fråga om inställningen till läroämnet: flickorna hade en positivare inställning till studierna i teckenspråk än pojkarna.

Sju lärare svarade på lärarenkäten som genomfördes i samband med utvärderingen. Två av dem hade ämneslärarbehörighet i teckenspråk. Sex av lärarna undervisade i minst ett annat läroämne utöver teckenspråk, som mest åtta läroämnen. Majoriteten av lärarna ansåg att antalet årsveckotimmar i teckenspråk är för lågt. De vanligaste undervisningsmetoderna var diskussionsundervisning och praktiska övningar. Minst användes tester och prov. Utgående från de givna alternativen använde lärarna mest egna undervisningsmaterial (andra än digitala) och material från det teckenspråkiga biblioteket. Enligt lärarna är det svårt att uppnå goda inlärningsresultat främst på grund av det knappa undervisningsmaterialet, materialets låga kvalitet och det låga antalet undervisningstimmar. Lärarna var mycket motiverade att undervisa i teckenspråk, och enligt rektorerna även mycket engagerade i sitt arbete.